

Název studijního předmětu: Akční výzkum (KEF/AV)

Typ studijního předmětu: povinný

Způsob ukončování studijního předmětu: zápočet

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje studentům informace o základních pojmech a teoriích v oblasti reflexe a akčního výzkumu v profesní přípravě budoucího učitele. Pozornost je věnována aplikacím akčního výzkumu a jeho možnostem a významu v pedagogické praxi. Studenti budou disponovat základními dovednostmi pro vytváření plánů akčního výzkumu, analýzy a interpretace získaných dat a vytváření dovedností budoucích učitelů s nimi tvořivě pracovat.

Cíl: Student/ka dokáže:

- Definovat a objasnit základní pojmy akčního výzkumu.
- Klasifikovat a charakterizovat typy akčního výzkumu.
- Realizovat akční výzkum.
- Posuzovat vhodnost metod sběru a analýzy dat, hodnotit a vytvářet závěrečné zprávy z akčního výzkumu.

Obsah:

Prekoncepty a subjektivní teorie budoucího učitele. Reflexe a sebereflexe. Akční výzkum, definice, charakteristika a cíle akčního výzkumu. Rozdíly mezi akčním výzkumem a jinými typy výzkumu. Aplikace akčního výzkumu - vhodná témata a prostředí. Organizace akčního výzkumu. Plán akčního výzkumu. Metody akčního výzkumu. Analýza a interpretace dat, závěrečná zpráva. Tvorba modelových příkladů akčního výzkumu.

Odborná literatura:

JANÍK, T. (2004) Akční výzkum jako cesta ke zkvalitňování pedagogické praxe. http://www2.tf.jcu.cz/~bauman/KPD_VTMP_KVTMP/Akcni_vyzkum.pdf

JANÍK, T. (2003) Akční výzkum pro učitele Příručka pro teorii a praxi. https://is.muni.cz/el/1441/jaro2006/ZS1BP_ZPM/um/um/TJ_akcni_vyzkum.pdf

NEZVALOVÁ, D. (2007) *Pedagogická praxe v počáteční přípravě učitelů přírodovědných předmětů a matematiky pro střední školy*. Olomouc, Vydavatelství UP. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz/publikace/praxe.pdf>

CALHOUN, E.F. (1993) *Action Research: Three Approaches*. Educational Research, 51(2), 1993. s. 62-65.

KORTHAGEN, F.A.J.(1992). *Techniques for stimulating reflection in teacher education seminars*. Teaching and Teacher Education 8, (3), p. 265-274.

KEMMIS, S. (1983). *Action research*. In: Husen, T., Postlethwaite, T. (Eds) International Encyclopaedia of Education: Research and Studies. Oxford: Pergamon, 1983.

SAGOR, R. (1992) *How to conduct collaborative action research*. Alexandria, V.A.: Association for supervision and Curriculum Development, 1992.

SCHMUCK, R.A. *Practical action research for change*. Arlington Heights, Illinois: SkyLight Professional Development, 1997.

STRINGER, E.T. (1996) *Action research: a handbook for practitioners*. Thousands Oaks, California: Sage Publications, 1996.

1. Prekoncepty a subjektivní teorie budoucího učitele. Reflexe a sebereflexe. Typy reflexe.

Úlohy:

1. Na základě studia literatury porovnejte pojetí jednotlivých autorů k individuální koncepci učitele. Charakterizujte vaši koncepci výuky.
2. Uveďte některé definice reflexe a sebereflexe na základě studia literatury. Objasněte pojmy reflexe a sebereflexe. Charakterizujte jednotlivé typy reflexe.
3. Proveďte sebereflexi vlastního studia vaší profesní části učitelské přípravy na fakultě.

2. Akční výzkum, definice, charakteristika a cíle akčního výzkumu.

Úlohy:

1. Popište historii vzniku akčního výzkumu.
2. Objasněte pojem akční výzkum. Proveďte charakteristiku akčního výzkumu.
3. Popište cíle akčního výzkumu.

3. Typy akčního výzkumu. Rozdíly mezi akčním výzkumem a tradičním výzkumem.

Úlohy:

1. Uveďte základní typy akčního výzkumu a navrhnete jejich možnosti ve výuce.
2. Charakterizujte proaktivní, reaktivní a kooperativní akční výzkum a navrhnete jeho příklad pro pedagogickou praxi.

4. Fáze a úrovně akčního výzkumu.

Úlohy:

1. Popište a vysvětlete Elliottovo schéma akčního výzkumu.
2. Uveďte jednotlivé fáze Elliotova schématu včetně příkladů. V jakých fázích tedy akční výzkum probíhá?

5. Metody akčního výzkumu.

Úlohy:

1. Uveďte a charakterizujte metody hledání a vytváření východisek akčního výzkumu.
2. Uveďte a charakterizujte metody získávání a shromažďování dat akčního výzkumu.

6. Metody analýzy dat.

Úlohy:

1. Uveďte a charakterizujte metody analýzy dat akčního výzkumu.
2. Které metody považujete za realizovatelné ve školní praxi?

7. Prezentace výsledků akčního výzkumu.

Úlohy:

1. Navrhněte způsoby prezentace výsledků akčního výzkumu a uveďte praktický příklad.

8. Plán akčního výzkumu. Možnosti aplikace akčního výzkumu.

Úlohy:

1. Navrhněte praktický příklad akčního výzkumu a jeho plán.
2. Navrhněte alespoň 3 praktické příklady akčního výzkumu a charakterizujte je.

Hodnocení studenta

Student/ka je hodnocen/a v průběhu kurzu, který je ukončen zápočtem. Student/ka si vybere jednu z nabízených úloh na začátku semestru. V průběhu semestru zpracovává toto téma a ve stanoveném termínu (posloupnost časová-v souladu s tématem) výsledky své práce prezentuje. Délka prezentace (vypracované v power pointu) je max. 10 min. Dále řídí diskusi k tomuto tématu a prokazuje tak, že danému tématu plně porozuměl/a. Student/ka neuspěl/a, pokud z neomluvitelných důvodů prezentaci nerealizuje. Nejpozději do konce listopadu odevzdá návrh akčního výzkumu v rozsahu max. 2s v tištěné formě.